

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jesus Gangoiti Asla Batelerue

*Bermeo
Bizkaia (1935)*

Aurkibidea

Biografia

1935. urtean jaio zen [Gaztelun](#), baina [Artalden](#) hazi zen. Gurasoak ere bermeotarrak zituen: ama Artikako baserritarra eta aitaren familia portu aldekoak. Gazte-gaztetatik hasi zen itsasoko beharretan lebatzale hau. Soldadutza garaian, marinan, Madrilen egon zen eta Espainiako erregearekin batera egon zen harentzako sukaldari-lanak eginez. BER-033/034 grabazioetan [Jose Anton Renteria](#)rekin batera azaltzen da.

Zintak

BRM-033

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2010-12-02
- **Iraupena:** 61 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Goiria Mendiola, Nerea
- **Transkribatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea

BRM-034

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2010-12-02
- **Iraupena:** 68 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

BRM-035

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2010-12-10
- **Iraupena:** 68 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

BRM-036

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2010-12-10
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

BRM-037

- **Proiektua:** Bermeoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data:** 2010-12-10
- **Iraupena:** 39 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Gizartean aldaketa handiak

- **Erref:** BRM-033/003
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:01:47. **Bukatu:** 00:03:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Hainbat kontu aldatu dira herrian. Lehen zaharrenek umeekin beste hartu-eman izaten zuten. Kalen neska-lagunari musua ematea ere galarazita zegoen. Denda domekaz zabalduz gero ere isuna jartzen zuten.

2. Komulgatzeko konfesatu beharra

- **Erref:** BRM-033/004
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 00:03:30. **Bukatu:** 00:05:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra

Laburpena:

Pazko egunez behartuta konfesatu behar izaten ziren. Konfesatzerakoan txantela edo txanala ematen zieten komulgatu ahal izateko. Elizaren barruan jende txarra ere egon da, dirua ordaindu beharra tarteko.

3. Garizuma, bijilia eta prozesioak

- **Erref:** BRM-033/005
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:05:53. **Bukatu:** 00:07:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Aste Santua
- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Garizuma eta Errauts Eguna

Laburpena:

Garizuma garaiko bijilian dirua ordainduz gero okela jatea posible zen. Zinea ere ez zen egoten. Prozesio egunetan Espainiako banderak jarri behar izan zituzten leihoetan. Prozesioaren ibilbidea azaltzen dute.

4. Abadea palio azpian

- **Erref:** BRM-033/007
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:09:37. **Bukatu:** 00:10:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Beste batzuk

Laburpena:

Gorpuzti egunez palioaren azpian joaten ziren abadeak.

5. Komitera eta jantoki sozialera jatera

- **Erref:** BRM-033/009
- **Iraupena:** 0:03:56. **Hasi:** 00:13:30. **Bukatu:** 00:17:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Jesus umea zela komitean ez zioten jatekoa ematen ez zekiela bakarrik jaten, nahiz eta neba-arrebak izan laguntzeko. Gerraostean Jesus komitera joaten zen jaten. Gerora falangeak izan zuen jantoki soziala gaur egun batzokia dagoen toki berean. Gosea ezagutu zuten, baina arraina beti izan zuten.

6. Baporeak bedeinkatu eta Gaztelugatxera

- **Erref:** BRM-033/011
- **Iraupena:** 0:02:48. **Hasi:** 00:18:40. **Bukatu:** 00:21:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:

Baporeak beti bedeinkatu izan dira. San Juan belarragaz bedeinkatzen zen. Abadeak bedeinkatu ostean familiakoak Gaztelugatxera joaten ziren bertan hiru buelta emanez. Gurutzea ere beti izaten zuten.

7. Neskatilak Gaztelugatxera eta Natxitura

- **Erref:** BRM-033/012
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:21:28. **Bukatu:** 00:22:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:

Neskatilak Gaztelugatxera joaten ziren bapore bedeinkatzerakoan eta baita atun-kanpaina hasterakoan ere. Natxituko (Ea) Socorroko ermitara ere joaten ziren.

8. Karnatarako eskapularioa

- **Erref:** BRM-033/013
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:22:42. **Bukatu:** 00:24:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Sineskerak, ohiturak eta erritoak

Laburpena:

Baporeetan eskapularioak jartzeko ohitura zuten zorte ona izateko.

9. San Juan kanta

- **Erref:** BRM-033/015
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:25:52. **Bukatu:** 00:26:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

<p>San Juanetako abestia kantatzen dute.</p>

Transkripzioa

- Ezer kantaten zan hamen San Juan egunien?
- Jesus: Untxakue.
- Jose Anton: ba bai. Aurrerau kantau duu. Papelak etxin dakotez.
- Ta zein da kantie?
- Jesus: San Juan Portaletaña.
- Biak:
"San Juan ante Portaletaña,
larunbat arratsaldian,
hamalau atso tronpeta jotzen
matraillo baten gaiñian."
- Jose Anton: Matraillo bakizu zer dan? txaboli lez.
- Biak:
"matraillo baten gaiñian.
Urra, urra, urra San Juanetan!
jantzan egingo du ipar haizetan.
Uju, ju, ju San Juanera goaz gu!
Uju, ju, ju San Juanetik gatoz gu!"
- Jose Anton: Beste kanta bat be kanta du aurrekuen orfeoiegaz San
Juanetan Goiko plazan, Hori ez daitz, buruz ez dakitz.

10. Sorginkerien eragina

- **Erref:** BRM-033/016
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:26:43. **Bukatu:** 00:28:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Zaharragoei entzundako sorginkeria kontuak direla-eta, behin zer edo zer ikusi zuela pentsatu zuen. Laster konturatu zen zerk sortua zen ikusitakoa.

11. Sineskeren indarra eta eragina

- **Erref:** BRM-033/017
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:28:24. **Bukatu:** 00:29:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Antzina hainbat eta hainbat sineskera izaten ziren. Adibidez, itsasoan zeudela ezin zuten abadea aipatu ere egin.

12. Andre bihurtu zen txakurraren ipuina

- **Erref:** BRM-033/018
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:29:53. **Bukatu:** 00:31:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Itsasgizon batek behin txakur bat jo zuen ahausika egon zelako. Itsasotik bueltan andre bat izan zen txakur hori.

13. Jendea beldurtzeko bihurrikeriak

- **Erref:** BRM-033/019
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:31:47. **Bukatu:** 00:33:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Etxeetako atarietan aldaba egoten zen atea jotzeko eta umetan gau askotan jotzen zuten. Soloetan kalabazak ostu, hustu eta zuloak egiten zizkieten barruan kandela bat harriz; ostean, kolarretan ipintzen zituzten. Sasoi hartan kanposantu aurretik ez ziren ibili ere egiten gaez.

14. Izaroko komentua erre zutenekoa

- **Erref:** BRM-033/021

- **Iraupena:** 0:03:16. **Hasi:** 00:35:32. **Bukatu:** 00:38:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Piraten inguruko ipuin bat kontatzen du Izaroko komentua erre zutenekoa.

15. Serafin itsua eta Emilia Tremes

- **Erref:** BRM-033/022
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:38:48. **Bukatu:** 00:40:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Bermeoko andre bat, Emilia Tremes, oso indartsua zela dio Jesusek, 8 arro (ehun kilo) buruan eramaten zituen. Serafin itsua itsasora joaten zen eta ez zuen lanerako trabarik izan itsua izan arren.

16. Txibiaren zatiak

- **Erref:** BRM-033/023
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:40:30. **Bukatu:** 00:42:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Txibiak eta txipiroiak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Legatza
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Bisigua
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Txibiak 4-5 zati ditu eta bakoitzak bere izenak ditu. Arrantza mota bakoitzerakoa atal bat erabiltzen zuten. Arrantza-munduko hainbat berba darabiltza pasarte guztian zehar.

17. Legatzaren atalak

- **Erref:** BRM-033/024
- **Iraupena:** 0:03:37. **Hasi:** 00:42:58. **Bukatu:** 00:46:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Legatza

Laburpena:

Legatzaren atalak zeintzuk diren azaltzen du eta horiek zertarako erabiltzen zituzten. Arrantza-munduko hainbat berba darabiltza pasarte guztian zehar.

18. Txibi arrak eta emeak

- **Erref:** BRM-033/026
- **Iraupena:** 0:05:10. **Hasi:** 00:46:50. **Bukatu:** 00:52:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Txibiak eta txipiroiak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Legatza

Laburpena:

"Arkibie" eta "biberue" azaltzen ditu. Txibiak harrapatzeko zer egiten zuten: emeak eta arrak. Arrantza horretan bizitakoak eta izandako arazoak azaltzen ditu. Karnatarako hobia zen arra.

19. Legatz emea eta arra

- **Erref:** BRM-033/029
- **Iraupena:** 0:02:59. **Hasi:** 00:54:31. **Bukatu:** 00:57:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Beste batzuk
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Legatza

Laburpena:

Bakailaoa delakoan askotan "brixandie" jartzen dute salgai, baina beraiek, arrantzaleek, azkar igartzen dute iruzurra. Legatz emea eta arra zertan desberdintzen den.

20. Aingira autoktonoak eta pasokoak

- **Erref:** BRM-033/030
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:57:30. **Bukatu:** 01:00:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Beste batzuk

Laburpena:

Jose Antonek kontatzen du biologo bati entzun diola 4 kilotik gora bereizten dela atunaren sexua, ordura arte ezetz. Aingira autoktonoak eta pasokoak daude, zertan desberdintzen diren azaltzen du Jesusek. Txibiek urtebeteko bizia dute.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-08-18

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com